

SESTUP INANNY DO PODSVĚTI

NIPPURSKÁ VERZE

Z nebes do podsvěti rozhodla se jít,
z nebes do podsvěti se bohyně rozhodla jít,
z nebes do podsvěti se Inanna rozhodla jít.

- Má paní opustila nebe, opustila zemi, na onen svět
se vydala,
- 5 Inanna opustila nebe, opustila zemi, na onen svět
se vydala.
Zanechala panování, zanechala vlády, na onen svět
se vydala.
- V Uruku chrám Eanna opustila, na onen svět
se vydala.
- V Badtibiře chrám Emuškalamma opustila, na onen
svět se vydala.
- V Zabalamu chrám Giguna opustila, na onen svět
se vydala.
- 10 V Adabu chrám Ešarra opustila, na onen svět se
vydala.
- V Nippuru chrám Baradurgarra opustila, na onen svět
se vydala.
- V Kiši chrám Chursagkalamma opustila, na onen svět
se vydala.
- V Akkadu chrám Eulmaš opustila, na onen svět
se vydala.
- Vyzbrojila se veškerou božskou mocí
15 a do svých rukou vložila ji beze zbytku.
Když tak pevnost dala krokům svým,
na hlavu vložila si korunu velkou,
na čele si kadeře přičesala,

- uchopila hůlku z lazuritu
20 a z drobných kaménků lazuritu si náhrdelník pověsila
na krk.

Korálky si šňadra přizdobila,
zlatý náramek si navlékla na ruku,
přívěsek »pojd-muži-pojd« na prsa si přivázala,
ženským šatem, šatem panovnice, zahalila tělo
25 a líčidlem »kéž-přijde-kéž-přijde« potřela si oči.

Když k podsvětí Inanna kráčela
a Ninšubura, průvodkyně, šla jí po boku,
Inanna svatá Ninšubuře řekla:
„Oporo má věrná,
30 má správkyně dobrých slov,
posle můj pravdivých zpráv!
Až do podsvětí sestoupím,
až dojdu na onen svět,
naříšej pro mne jak nad rozvalinami,
35 v chrámu tluč kvůli mně na buben,
obejdi kvůli mně příbytky bohů,
drásej si líce, drásej si ústa,
drásej si hýzdě zahalené,
jak chudas v prostý se oblékni šat
40 a do Ekuru, Enlilova chrámu, nejprve zamiř svůj krok!
Až vstoupíš do Ekuru, Enlilova chrámu,
před jeho zraky propukni v pláč!
— Enlile, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
45 svůj dobrý lazurit palici kamenka roztríštit nenech,
nenech svůj zimostráz rozštípnout topúrkem
dřevorubce,
přečisté Inanně na onom světě zahynout nedej! —
Jestliže Enlil ti nepomůže, vydej se do Uru!
Až v Uru v příbytek zemského ...
50 do chrámu Ekišnugal k Nannarovi vstoupíš,
před jeho zraky propukni v pláč!

proč přicházíš do země bez návratu?
S jakým úmyslem přicházíš po cestě, která nevede
zpět?“

Inanna svatá mu odvětila takto:

- 85 „K své starší sestře Ereškigale,
jíž manžel její, pán Gugalanna, zemřel,
na pohřeb jdu se podívat,
úlitbu mu přinést chci. Věru, že je tomu tak!“
Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
90 Inanně svaté odvětil:
„Postůj, Inanno, s paní svou promluvit musím,
s paní svou Ereškigalou promluvit musím ...
promluvit musím!“

Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
k paní své Ereškigale do paláce vstoupil a takto jí
pravil:

- 95 „Ó, paní má, jakási panna
jako bůh ...
Na bránu ...
(*z řádku zničen*)
V chrámu Eanna...
100 Vyzbrojila se veškerou božskou mocí
a do svých rukou vložila ji beze zbytku.
Když tak pevnost dala krokům svým,
na hlavu vložila si korunu velkou,
na čele si kadeře přičesala,
105 uchopila hůlku z lazuritu
a z drobných kaménků lazuritu si náhrdelník pověsila
na krk.
Korálky si řadra přizdobila,
zlatý náramek si navlékla na ruku,
přívěsek »pojd-muži-pojd« na prsa si přivázala,
110 líčidlem »kéž-přijde-kéž-přijde« potřela si oči
a ženským šatem, šatem panovnice, zahalila tělo.“

Když to Ereškigal uslyšela, do stehna se udeřila,
hryzla se do prstu

a takto pravila Netimu, nejvyššímu svému vrátnému:

„Jdi, Neti, můj nejvyšší vrátný v podsvětí,
115 slova, která ti říkám, dobře v paměti chovej!

Pozvedni závory sedmi velkých podsvětních bran,
vrata prvního paláce Ganzer, tváře podsvětí, ze široka
otevři!

Až vejde dovnitř,
bude shrbena a nahá.“

120 Neti, v podsvětí nejvyšší vrátný,
slova své vládkyně bedlivě vyslechl.

Pozvedl závory sedmi velkých podsvětních bran,
vrata prvního paláce Ganzer, tváře podsvětí, ze široka
otevřel

a pravil Inanně svaté:

125 „Nuž vejdi, Inanno!“

Když dovnitř vešla,
korunu velkou z hlavy jí sňal.
„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

130 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla druhou branou,
hůlku z lazuritu jí vzal.
„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

135 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla třetí branou,
náhrdelník z drobných kaménků lazuritu z krku jí sňal.
„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

140 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla čtvrtou branou,
korálky z řáder jí sňal.
„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

145 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla pátou branou,
zlatý náramek z ruky jí sňal.

„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

150 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla šestou branou,

přívěsek »pojd-muži-pojd« z prsou jí sňal.

„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

155 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.“

Když prošla sedmou branou,

ženský šat, šat panovnice, z těla jí sňal.

„Co to má znamenat?“

„Tiše bud, Inanno, zákony podsvětí dobré jsou!“

160 Podsvětní řád, Inanno, tvá ústa nesmějí hanět.

Shrben a nahý každý sem přichází.“

Na trůn Ereškigaly svaté se Inanna posadila.

Tu sedmero Anunnaků, soudců, vyneslo nad ni

rozsudek.

Pohlédli na ni smrtícím zrakem,

165 oslovili ji ochromujícím slovem,

kárvavým hlasem ji okřikli.

I proměnila se Inanna v nemocnou ženu, ubité tělo,

a ubité tělo na hřeb pověšeno bylo.

Když uplynuly tři dny a tři noci,

170 průvodkyně její Ninšubura,

správkyně dobrých slov,

posel pravdivých zpráv,

jak nad rozvalinami pro ni naříkala,

v chrámu bušila na buben,

175 obešla kvůli ní přšbytky bohů,

rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,

rozdrásala si hýzdě zahalené,

jak chudas v prostý se oblékla šat

a do Ekuru, Enlilova chrámu, nejprve zamířila svůj

krok.

180 Když vstoupila do Ekuru, Enlilova chrámu,

před jeho zraky propukla v pláč.

„Enlile, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztržit nenech,
185 nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
přečisté Inanně na onom světě zahynout nedej!“
Otec Enlil Ninšubuře odvětil:
„Má dcera zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí,
Inanna zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí.
190 Zákony podsvětí, zákony vznešené, ovládnout chtěla.
Kdo žádal by něco takového?“
Enlil, otec, jí nepomohl. I vydala se do Uru.

Když v Uru v příbytek zemského...
do chrámu Ekišnugal k Nannarovi vstoupila,
195 před jeho zraky propukla v pláč.
„Nannare, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztržit nenech,
nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
200 přečisté Inanně na onom světě zahynout nedej!“
Otec Nannar Ninšubuře odvětil:
„Má dcera zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí,
Inanna zatoužila po nebi, zatoužila po podsvětí.
Zákony podsvětí, zákony vznešené, ovládnout chtěla.
205 Kdo žádal by něco takového?“
Nannar, otec, jí nepomohl. I vydala se do Eridu.

Když v Eridu do chrámu Enkiho vstoupila,
před jeho zraky propukla v pláč.
„Enki, otče, nenech svou dceru v podsvětí zhynout,
210 svůj vzácný a dobrý kov podsvětním prachem nenech
pokrýt,
svůj dobrý lazurit palicí kameníka roztržit nenech,
nenech svůj zimostráz rozštípnout topůrkem dřevorubce,
přečisté Inanně na onom světě zahynout nedej!“
Otec Enki Ninšubuře odvětil:

- 215 „Co přihodilo se mé dceři? Jsem zneklidněn!
Co přihodilo se Inanně? Jsem zneklidněn!
Co přihodilo se vládkyni všech zemí? Jsem zneklidněn!
Co přihodilo se nebeské kněžce? Jsem zneklidněn!“
Zpod nehtů vyškrábl trochu špiny a stvořil herce
kurgarrú.

220 Zpod nehtů červeně lakovaných vyškrábl trochu špiny
a stvořil kněze galaturu.
Prvnímu dal chléb života,
druhému živou vodu
a takto jim pravil:
„Nuž jděte, vydejte se k podsvětí!
225 Jak mouchy létejte kol brány,
jak ještěrky se točte kolem stěžejí!
Ereškigal, matka, rodička,
leží nemocna kvůli dětem svým.
Její svaté tělo lněnou pokrývkou zahaleno není,
230 řadra její jak nádoba nejsou...
(*I řádek poškozen*)
vlasy jako sláma jí hlavu pokrývají
a jenom říká: — Ach, mé nitro, běda! —
Tu řekněte jí: — Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé
nitro! —

235 A také říká: — Ach, mé tělo, běda! —
Tu řekněte jí: — Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé tělo! —
— Ať jste kdokoli,
z mého nitra do nitra vašeho a z mého těla do těla
vašeho...
Jestliže jste bohové, dobré slovo vám povím.
240 Jestliže jste smrtelníci, dobrý osud vám určím. —
Nebesa a zemi zaklínajte!

(*I řádek zničen*)
Obdarují vás říční vodou, však neberte ji!
Obdarují vás zrnem z pole, však neberte je!
245 Jenom jí řekněte: — Dej nám to ubité tělo, jež visí
na hřebu! —
Jeden z vás Inanně chléb života dá, druhý ji pokropí
živou vodou

a Inanna zajisté povstane.“

- Oba dva pozorně vyslechli Enkiho slova,
jak mouchy létali kol brány,
250 jak ještěrky se točili kolem stěžejí.
Ereškigal, matka, rodička,
ležela nemocna kvůli dětem svým.
Její svaté tělo Inénou pokrývkou nebylo zahaleno,
nadra její jak nádoba nebyla...
255 a jenom říkala: „Ach, mé nitro, běda!“
Tu pravili jí: „Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé nitro!“
A také říkala: „Ach, mé tělo, běda!“
Tu pravili jí: „Paní naše, ty naříkáš. Ach, tvé tělo!“
„Ať jste kdokoli,
260 z mého nitra do nitra vašeho a z mého těla do těla
vašeho...
Jestliže jste bohové, dobré slovo vám povím.
Jestliže jste smrtelníci, dobrý osud vám určím.“
Nebesa a zemi zaklínali.
Chtěli jim darovat říční vodu, však nevzali ji.
265 Chtěli jim darovat zrno z pole, však nevzali je.
„Dej nám to ubité tělo, jež visí na hřebu!“ pravili.
I odvětila jim Ereškigal svatá:
„To tělo ubité je vaše vládkyně.“
„I když to tělo ubité je paní naše, dej nám je!“ řekli.
270 I dali jim ubité tělo, jež na hřebu viselo.
Jeden dal Inanně života chléb, druhý ji pokropil
živou vodou
a Inanna povstala.
Když se už z podsvětí chystala vyjít,
tu zadrželi ji Anunnakové řkouce:
275 „Kdopak kdy z podsvětí nedotčen vyšel?!
Jestliže Inanna chce odtud odejít,
necht nám dá za sebe náhradu!“

Inanna vyšla z podsvětí
a démoni jak jehla malí
280 a démoni jak rákos... velcí

po jejím boku se drželi.

Nebyl to hodnostář, kdo před ní kráčel, však třímal
žezlo,

nebyl to posel, kdo po boku jí šel, však opásán byl zbraní.

Průvodci její,

285 průvodci Inanny,

neznají chléb a neznají vodu.

Nejedli nikdy z oběti mouky,

nepili nikdy z úlitby vod.

Z mužova klína manželku berou,

290 od prsu kojně trhají děcko.

Inanna vyšla z podsvětí,
a když opustila onen svět,
průvodkyně její Ninšubura vrhla se jí k nohám,
poklesla do prachu oděna v špinavý šat.

295 Tu démoni pravili Inanně svaté:

„Inanno, ty dojdí již do svého města, tuto si vezmeme!“

A Inanna svatá démonům odvětila:

„Je to má správkyně dobrých slov,
posel můj pravdivých zpráv.

300 Slnila moje příkazy

a slova, jež jsem jí řekla, dobře chovala v paměti.

Jak nad rozvalinami pro mne naříkala,

v chrámu bušila na buben,

obešla kvůli mně příbytky bohů,

305 rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,

rozdrásala si hýzdě zahalené,

jak chudas v prostý se oblékla šat

a v Ekuru, Enlilově chrámu,

v Uru, příbytku boha Nannara,

310 a v Eridu, Enkiho svatyni,

mne opět přivedla k žití.“

„Nuž, půjdeme s tebou do Ummy, půjdeme s tebou
do chrámu Sigkuršaga.“

V Ummě, před chrámem Sigkuršaga,
bůh Šara se jí vrh k nohám,

- 315 poklesl do prachu oblečen v špinavý šat.
 Tu démoni pravili Inanně svaté:
 „Inanno, ty dojdi již do svého města, toho si vezmeme!“
 A Inanna svatá démonům odvětila:
 „Šaru...“
- 320 mého lazebníka, komorníka mého,
 za žádnou cenu nesmíte odvést!“
 „Nuž, půjdeme s tebou do města Badtibiry, půjdeme
 s tebou do chrámu Emuškalamma.“
- V Badtibiře, před chrámem Emuškalamma,
 bůh Lulal se jí vrh k nohám,
- 325 poklesl do prachu oblečen v špinavý šat.
 Tu démoni pravili Inanně svaté:
 „Inanno, ty dojdi již do svého města, toho si vezmeme!“
 A Inanna svatá démonům odvětila:
 „Lulala, vůdce, oporu pravice mé i levice,
 330 za žádnou cenu nesmíte odvést!“
 „Nuž, půjdeme s tebou do Kullaby jabloňových hájů.“
- I násleovali jí do Kullaby jabloňových hájů.
 Tam seděl vznešeně na trůnu Dumuzi, oblečen
 v nádherný šat.
- Démoni se ho chopili...
 335 Vylili...
 Sedm jich do něho tluče jak...
 Již mu pastýři nehrají na flétnu a na píšťalu.
 I pohlédla na něho Inanna smrtícím zrakem,
 oslovila ho ochromujícím slovem,
 340 károvým hlasem ho okřikla.
 „Toho si vezměte!“
 I vydala Inanna svatá pastýře Dumuziho do rukou
 démonů.
- Průvodci jeho,
 průvodci Dumuziho,
 345 neznají chléb a neznají vodu.
 Nejedli nikdy z oběti mouky,

nepili nikdy z úlitby vod.
Nesytili se rozkoš ženského klína,
nedali něžný polibek dítěti.

- 350 Z mužovy náruče synáčka rvou
a z tchánova domu odvlékají snachu.

Dumuzi propukl v pláč, tvář jeho byla bledá.
I pozvedl mládenec ruce své k nebi, ruce své pozvedl
k Utuovi.

- „Ó, Utu, tys bratr mé ženy, já jsem tvůj švagr!
355 Já nosím olej do domu tvé matky,
já nosím mléko do domu Ningaly.
Ruce mé proměň v hada,
nohy mé proměň v hada,
nechť uniknu těm démonům, kěž mne nepolapí!“
360 Utu se ustrnul nad jeho žalem.
Ruce mu proměnil v hada,
nohy mu proměnil v hada.
Unikl démonům.
(11 řádků zničeno, následujících 10 řádků poškozeno, zbytek
zničen)

URSKÁ VERZE

Démoni se zřejmě sami vydali hledat náhradu za Inannu. Když byli
znaveni bezvýsledným blouděním po Sumeru, jeho městech a svatyních,
obrátili své kroky do Uruku, sídla bohyně Inanny, a přemlouvali ji,
aby se s nimi vrátila do podsvětí.

Démoni malí otevřeli ústa svá a pravili démonům
velkým:

„Pojdte, k lůnu Inanny svaté se vraťme!“
Démoni vstoupili do města Uruku, na Inannu svatou
jali se sápat.

„Pojď, Inanno, vydej se na cestu... do podsvětí
cestovat!

- 5 Vydej se v místa, kam vedlo tě srdce, do podsvětí
cestovat!

K Ereškigale se vydej, do podsvětí sestup!
Však přečistý svůj oděv, panovnice šat, roucho
vladařské, si neoblekej, do podsvětí sestup!
Korunu svatou, ten pyšný šperk, sejmí z hlavy,
do podsvětí sestup!
Nekrášli svůdně svou tvář, do podsvětí sestup!
10 ... do podsvětí sestup!“
(z řádek poškozen)
I obklopili démoni Inannu svatou...
a Inanna v úzkostech jim Dumuziho vydala do rukou.

„Tomuto mládenci spoutáme nohy,
15 tohoto mládence lapíme do smyčky, na krk mu vložíme
kládu!“
Háčky, šísla a dlouhé jehly vbodli mu do tváře,
zaťali do něho veliké sekery,
mládence nutili vstávat a sedat si zas.
„Hodíme na něho... zvedneme...“
20 Mládenci svázali ruce...
a závojem hrůzy pokryli mu tvář.

I pozvedl mládenec ruce své k nebi, ruce své pozvedl
k Utuovi.
„Ó, Utu, vždyť jsem tvůj druh, já, mladý muž, a ty
to víš!

Sestru tvou vzal jsem si za ženu.
25 Ona se vydala na onen svět.
Protože sestoupila do podsvětí,
dala mne podsvětí v náhradu za sebe.
Ó, Utu, tys spravedlivý soudce, nezklam mne!
Proměň mé ruce, přetvoř mou postavu!
30 Dej, ať s tvou pomocí uniknu z rukou démonů, kež
mne nepolapí!
Jako had překročím horské louky,
k sestře Geštinanně se uchýlím.“

Utu se ustrnul nad jeho žalem,
proměnil ruce jeho a přetvořil jeho postavu.

35 Jako had překročil Dumuzi horské louky,
jak sokol, jenž vrhá se na ptáčka, spustil se dolů,
k sestře Geštinanně se uchýlil.

Když spatřila Geštinanna svého bratra,
rozdrásala si líce, rozdrásala si ústa,
40 sklopila tvář, roztrhla svůj oděv
a nad trpícím mládencem propukla v žalostný nárek,
„Ach bratře můj, ach bratře můj, mládenče, jehož dny
nej sou...
ach bratře můj, pastýři Amaušumgalanna, mládenče,
jehož dny nejsou...
ach bratře můj, mládenče, jenž nemáš manželku,
jenž nemáš děcko,
45 ach bratře můj, mládenče, jenž nemáš přítele, jenž
nemáš společníka,
ach bratře můj, mládenče, jenž matce své dobrotu ješí
neodplatíš!“

A démoni stále hledali Dumuziho, pobíhajíce sem

a tam.

Tu démoni malí pravili démonům velkým:

„Vy, kteří nemáte matku, vy, kteří nemáte otce,

matku, sestru, bratra, ženu, dítě,

50 jak mocný bířici stále se vznášte nad nebem a zemí,
vy jste ti démoni, kteří se člověku po boku drží,
neznáte milost a slitování a mezi dobrem a zlem

rozdílu nečiníte.

Kdože kdy viděl lidskou bytost, jež pokojně žila by

v hrůze...

Nechodme k jeho příteli, nechodme k jeho švagru!

55 Pojdme si pro pastýře ke Geštinanně!“

Démoni tleskli do dlaní a znova se jali ho hledat.

Za ustavičného vytí

přitáhli až ke Geštinanně.

„Ukaž nám, kde je tvůj bratr!“ pravili. Ona jim to však
neřekla.

- 60 Nebesa poklesla a země jí padla do klína, ona jim to však neřekla.
 Země se pozvedla... drásána, ona jim to však neřekla.
 ...šat její byl rozerván, ona jim to však neřekla.
 Smolu jí vylili do klína, ona jim to však neřekla.
 I nenalezli Dumuziho v Geštinannině domě.
- 65 Tu démoni malí pravili démonům velkým:
 „Pojďte, půjdeme do ovčína!“
 A v ovčně Dumuziho polapili.
 Vyhledali jej, obklopili, chopili se ho, nespouštějce z něho oka.
 Proti mládenci... znovu se chopili sekery...
 70 a když ho tak obklopili, dýkou mu proťali klín.
- Kvůli bratu svému sestra bloudila městem jako ptáče.
 „Ach bratře můj, pro tohle velké зло půjdu... já přinesu...“

Geštinanna následovala Dumuziho do podsvětí, chtějíc ve své obětavé lásce nabídnout sama sebe v náhradu za milovaného bratra. A Ereškigal, vládkyně podsvětí, její nabídku částečně přijala.

- (9 řádků poškozeno)
- 10 „Půl roku ty a půl roku tvá sestra.
 Až si budeš přát, tehdy ven...
 Až si bude přát tvá sestra, tehdy ven...“
 Tak vydala Inanna svatá za sebe v náhradu Dumuziho.
 Ó Ereškigal,
 15 sladko je tě chválit!

Třetí tabulka. Skončeno
 „Angalta kigalše“
 („Z nebes do podsvětí“).